

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izdati modelj in
praznikov).
ZA \$6.— NA LETO NAD 300 IZDAJ

PHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 78. — Štev. 78.

NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 3, 1940 — SREDA, 3. APRILA, 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

GOSPODARSKI BOJ V EVROPI

Anglija skuša Nemčiji odrezati zunanji vir vseh potrebščin

LONDON, Anglija, 3. aprila. — Ministrski predsednik Neville Chamberlain je v poslanski zbornici naznanil, da bodo zavezniki Nemčijo gospodarsko popolnoma obkrožili ter je obenem posvaril nevtralne države, da jih bo zadela ista usoda, kot druge žrtve Nemčije, ako ne prenehajo pošiljati vojnih potrebščin Nemčiji.

Chamberlain je v zbornici povedal, da angleške bojne ladje že vstavljajo nemške in nevtralne parnike, ki vozijo železno rudo iz Norveške v Nemčijo.

ŠEST NAČINOV ZA IZSTRADANJE NEMČIJE

Chamberlain je poslanski zbornici naznanil, da je najvišji vojni svet na svoji konferenci prejšnji teden sklenil izstradati Nemčijo na naslednji način:

1. Anglija bo vstavila izvoz v nevtralne države, ako ji ne dajo jamstva, da blago ne bo šlo v Nemčijo.
2. Zavezniki so gluhi za vse mirovne predloge in bodo sami določili, kakšen mir bo sklenjen.
3. Za časa vojne bodo z nevtralnimi državami sklenjene pogodbe, da bo izvoz v Nemčijo kar najbolj omejen.
4. Zavezniki ne bodo več trpeli, da bi Nemčija imela od nevtralnih držav kak dobiček na škodo zaveznikov.
5. Najuspešnejše zavezniško orožje bodo bojne ladje, ki bodo blokirale Nemčijo od vseh strani.
6. Angleške bojne ladje na Daljnem Iztoku vstavljajo ruske parnike, ki skozi Vladivostok vozijo razno blago za Nemčijo.

ROMUNSKA ZA VEČJI POLJSKI PRIDELEK

BUKAREŠTA, Romunska, 3. aprila. — Romunska vlada je naznanila, da bo vpoklicala 4.000.000 mladeničev v poljedeljsko armado, da poveča poljski pridelek za izvoz in posebno v Nemčijo.

VSTAVLJANJE LADIJ NA JADRANU

BEograd, Jugoslavija, 3. aprila. — V Beogradu je prišlo poročilo, da so angleške bojne ladje neke na Jadranu vstavile jugoslovanske trgovske parnike. Po teh poročilih, ki so prišla z več strani, so parniki vozili bauxit v neko italijansko pristanišče. Ker Italija sama izvaža bauxit, iz katerega se izdeluje aluminij, so Angleži mnenja, da gre bauxit, ki prihaja iz Jugoslavije, skozi Italijo v Nemčijo. Parniki, ki so bili večinoma namenjeni v Trst, so bili vstavljani v severnem Jonskem morju in v južnem Jadranu.

Angleško poslaništvo v Beogradu sicer priznava, da je slihalo slična poročila, pa jih ne more potrditi.

Nemški tovorni parnik Ankara, ki v Dubrovniku nalaga bauxit, še ni zapustil pristanišča. V Dubrovniku pričakuje še nek drug nemški tovorni parnik, ki je bil do sedaj v Trstu. Včeraj pa je odplul iz Dubrovnika nek nemški tovorni parnik z bakrom v Italijo.

Angleži hočejo zamašiti vsako vrzel v blokadi na Jadranu. Trst in Reka sta z železnico zvezana z Nemčijo in po tej poti gre mnogo tihotapskega blaga v Nemčijo.

Cromwell svari pred propagando

Z njegovim govorom so bile oblasti v Zdr. državah menda zadovoljne. — Propagande proti demokraciji.

TORONTO, Canada, 1. apr. — V ponedeljek je govoril tukaj ameriški poslanik James H. R. Cromwell ter svaril pred nevarnostjo propagande, naperjene proti demokraciji. Poudarjal je, da se je treba šolati v idealih demokracije ter s tem onemogočiti delovanje onih, ki žele oropati človeka vseh človeških pravic. Po njegovem mnenju je vezbanje in izobraževanje v demokraciji bolj potrebno kot katerikoli drugi predmet.

Cromwell je govoril pred član

ni Zveze mladih moških na tukajšnji univerzi.

To je bil njegov tretji govor v teku dveh tednov. Govor, ki ga je imel 19. marca pred kadetskimi klubom, je izzval veliko ogorčenje ameriškega državnega parlamenta, kajti poslanik se je bil postavil odločno na stran zaveznikov, česar bi kot zastopnik nevtralne države nikakor ne smel storiti.

Upati je, da so bili z njegovim zadnjim govorom v Zdr. državah zadovoljni.

Kratke dnevne vesti

Drago popravilo

SAN FRANCISCO, Cal., 1. aprila. — Harold T. Landtheaume, nadzornik pri WPA, je nastopil kot priča pred zbornim odborom, ki preiskuje reliefno administracijo.

Landtheaume je rekel: — V mojemu uradu sta se podrla dva visoka stola. Stola sem dal popraviti. Pri popravilu je bilo zaposlenih pet cabinet-makerjev in trinajst njihovih pomočnikov, dva karpenterja in pet paintarjev. Delali so 194 ur. Popravilo je veljalo \$190.

Dewey L. Lee, bivši accountant državne reliefne administracije je rekel, da popravilo stolov ni veljalo \$190, pač pa samo \$90. V resnici bi pa ne smelo biti dražje kot \$10.

Neupravičen strah

WASHINGTON, D. C., 1. aprila. — Pred sodnikom McMahonom se je zagovarjal postaren slabo oblečen možak zaradi pijanosti. Kar naenkrat mu je počil pas, in je bila nevarnost, da mu zlezejo hlače pod kolena.

Sodnik je ukazal nekemu uslužbencu: — Odvedite tega človeka v sosednjo sobo in mu preskrbite kos vrvi.

— Kos vrvi? — je vztrepel pijanček. — Če sem si ga nekoliko čez mero privoščil, me menda vsaj ne bodo obesili.

Izplačalo se jim je

LOS ANGELES, Cal., 1. aprila. — Iz blagajne neke tukajšnje trgovine so odnesli ponoči neznanci za pol milijona dolarjev draguljev. Policija je dognala, da je bila v njihovi družbi tudi neka ženska. Do zdaj nimajo o njih še nobenega sledu.

Važna odločitev za delavce

BUFFALO, N. Y., 31. marca. — Charles S. Desmond,

sodnik državnega najvišjega sodišča, je včeraj odredil, da morajo lastniki pralnic v tukajšnjem okrožju plačati svojim delavcem najmanj po 14 dolarjev na teden, četudi so zaposleni manj kot pet dni na teden.

Iz Kapitola:

Predsednikova bolezen

WASHINGTON, D. C., 2. aprila. — Bolezen, ki se je lotila predsednika pred tremi tedni, je bila nekakšna črevesna influenca, ne pa navaden prehlad, kot se je splošno domnevalo. Zdaj je vsa nevarnost prestana, toda na počitnice v Warm Springs, Ga., se ne bo mogel podati pred 18. aprilom. Obiskov še zdaj ne sprejema.

John L. Lewis o novi stranki

Lewis je govoril v Monongah, West Virginia, ob priliki obletnice izvojevanja sedem urnega delovnika za majnerje.

John L. Lewis, načelnik Kongresa je v govoru, ki ga je imel v Monogah, W. Va., zapretel z ustanovitvijo nove politične stranke, če ne bodo demokratje izbrali primerne predsedniškega kandidata in sestavili primerne platforme.

Govoreč 20.000 majnerjem, je poudaril svoje nasprotno tretjemu Rooseveltovemu terminu ter izjavil, da je Rooseveltova administracija prekosila Hooverovo v vezbanju industrijskih špijonov.

— Ko je bil Herbert Hoover predsednik, — je vzkliknil Lewis, — je potrošil samo \$2.800.000 za zveznih preiskovalni urad (Bureau of Investigation), dočim hoče naša lastna administracija imeti \$9.800.000 za vezbanje industrijskih špijonov.

Besede "naša lastna administracija" je Lewis, svoječa-

Poplave pretijo Vzhodu in Zapadu

Dvajset tisoč oseb je brez strehe. — Prebivalci štirih mest iščejo varnejšega zavetja. — Tudi v Californiji so večje poplave.

WILKES-BARRE, Pa., 2. aprila. — Ob strugi Susquehanna reke, od newyorške meje do južnega dela Pennsylvanije, divjata voda in ogenj. Kolikor se je moglo sinoči dognati, je devet oseb izgubilo življenje. Štirin mestom, ki imajo 150 tisoč prebivalcev, preti velika nevarnost. Dvajset tisoč oseb je brez strehe.

Poročali smo že, da so pri Kingstonu nasproti Wilkes-Barre, eksplodirali štiri gazolinski tanki. Vnelo se je 400.000 galon gazoline.

Najbolj so ogrožena oziroma prizadeta mesta: Wilkes-Barre, Sunbury, Kingston in Plymouth. Prebivalec je bilo naročeno, naj nemudoma zapuste domove in naj si poiščejo zavetja v višje ležečih krajih.

Vsa trgovina počiva, šole so zaprte, cerkve so spremenjene v reliefna središča. Vsi zmogljivi moški, so bili pozvani k utrjevanju nasipov. Živil zaenkrat še ne manjka, ne ve se pa, kaj bo, če bo vodovje naraščalo.

The Pennsylvania Power and Light Co., je dala zapreti plin v poplavljenem ozemlju. V Harrisburgu in Philadelphiji je pripravljenih več letal naloženih z zdravili in drugimi potrebščinami.

Ponekod je narasla voda za 34 čevljev, torej za 7 čevljev več kot ob času velike povodnji leta 1936.

Po zadnjem poročilu iz tega okraja je razvidno, da nevarnost še ni poglobila, četudi ni voda dosegla višje mere.

SAN FRANCISCO, Cal., 2. aprila. — Več tisoč moških je bilo poklicanih k utrjevanju nasipov v Sacramento dolini,

Delavske Vesti

Porazdelitev zavezniških naročil

WASHINGTON, D. C., 31. marca. — Pomožni vojni tajnik Louis Johnson je izjavil, da je v Združenih državah 175 tovarn, ki izdelujejo letala, zrakoplovne motorje in potrebščine za letala. Zavezniška naročila, ki se od dne do dne večajo, bo treba pač tako porazdeliti, da jih bo dobila vsaka tovarna nekaj in da bo vsaka tovarna deležna dobička. Ne katere tovarne imajo z vojnimi departamentom pogodbe, ki jih pa lahko potom pogajanj izpremenijo. Za posredovalca med vojnimi departamentom in privatnimi aeroplanskimi družbami je bil imenovan polkovnik James H. Burns.

Povpraševanje po jeklu

BIRMINGHAM, Ala., 31. marca. — Tukajšnja produkcija jekla je že dalj časa merodajna za vso jeklarsko industrijo v Združenih državah. Prejšnji mesec se je pojavil nekak zastoj, dočim je bil mesec mare izredno dober. Proti

da odvrnejo nevarnost pretence povodnji. Reka Napa je na treh krajih prestopila bregove. V gorenjem delu doline že več dni nenehoma dežuje. Pri mestu Kennett ob Shasta nasipu je padlo v 24 urah nad 7 inčev dežja. Zvezni vremenslovec E. H. Fletcher je izjavil, da preti povodenj v izredno velikem obsegu ter je označil položaj kot zelo kritičen.

dukcija se je v enem tednu povečala za osem točk. Jeklarne obratujejo z 95 odstotki svoje možnosti. V Evropo gre razmeroma le malo jekla. Največ ga je namenjenega za domači trg in nekaj tudi za Južno Ameriko in sicer državam, ki so bile pred vojno v tem oziru odvisne od Anglije in Nemčije.

VLADA PROTI IZKORIŠČEVALCEM

WASHINGTON, D. C., 1. aprila. — Philip B. Fleming, administrator "wage - hour" postave, katera določa maksimalni delovni čas in minimalno plačo, bo najodločneje nastopil proti vsem kršilecem. Vso pažno bo posvetil tistim industrijam, ki ne smejo plačati svojim delavcem manj kot trideset centov na uro.

— Dosedaj smo se ložirali samo na ovadbe, — je rekel Fleming. — Delodajalec, ki je plačeval delavcem postavno določeno najnižjo plačo, se je pritožil, da se more izhajati, ker njegov konkurent blago ceneje prodaja. Ceneje mu je pa mogoče le zato prodajati, ker plača svojim delavcem manj kot trideset centov na uro.

Tako se je glasilo več pritožb. Oblasti so te obtožbe preiskale in kaznovale kršilce.

V bodoče bodo take pritožbe oziroma ovadbe brezpotrebne, kajti oblast bo od časa do časa preiskala vsa taka podjetja in podjetnika strogo kaznovala, če ga bo zalotila, da plačuje delavcem manj kot je postavno določeno.

namreč do zaključka, da demokratski voditelji nočejo sodelovati z delavstvom in s širokimi plastmi naroda. V Columbusu sem rekel: Demokratska stranka ni rešila problema nezaposlenja, nizkega narodnega dohodka in višanja notranjega dolga. Izza onega časa ni noben državnik, noben član Kongresa, noben politik, noben branilec administracije, noben industrijalec in noben bankir skušal ovreči mojega ugotovila.

Glede nezaposlenosti je izjavil:

— CIO je po precej točnih podatkih dognal, da je v deželi 11.934.000 nezaposlenih. Oč nikjer ni nobenega nasveta, kako bi se to število zmanjšalo. Kongres nima nobenega tozadnega programa, predsednik nobene rešitve. Na eni strani utrjuje kongres relief, ne meneč se za usodo revežev, na drugi strani pa priporoča večje vsote za zaposlenje večjega števila zveznih detektivov. Kaj nam pomagajo detektivji, če moški in ženske prosijo kruha?

NAROČNIKI, ki so zaostali z naročnino za mesec februar in marec, so naprošeni, da blagovoljno poravnajo oz. po možnosti doplačajo k nadaljni naročnini. S tem, da imate naročnino vnaprej plačano, listu mnogo vatežite, kar prihranki pri opominih so uporabljivi za izboljšanje lista.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation), Frank Sakser, President; J. Lapsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. — Subscription Yearly \$6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.— Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZETIŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

LJUDSKO ŠTETJE

Te dni se je začelo v Združenih državah ljudsko štetje, čigar namen ni samo ugotoviti število ljudi, prebivajočih v državi, pač pa zbrati tudi razne druge statistične podatke, da bi izid štetja nudil precej jasno sliko socialnega in gospodarskega življenja.

Urad za ljudsko štetje je sestavil obširno vprašalno polo, ki vsebuje vprašanja glede gospodarskega položaja in gotovih finančnih zadev.

Nekaterim članom poslanske zbornice je dalo to povod za odločne proteste ter so celo izjavili, da na gotova vprašanja sploh ne bodo odgovorili in so celo pozvali volilce v svojih volilnih okrožjih, naj isto stori.

Tako ravnanje je protipostavno. Vsak prebivalec Združenih držav, državljan ali nedržavljan, je postavno obvezan po svoji najboljši vednosti in vesti odgovoriti na vsa vprašanja. Kdor bi dal napačne podatke, se izpostavlja zaporni kazni in denarni globi.

Nasprotniki gotovih vprašanj v vprašalni poli pravijo, da se vlada nedopustno vtika v privatne zadeve prebivalstva ter da je to korak k diktaturi, ki jo namerava uvesti Roosevelt.

Take trditve so nesmiselne. Če hoče dobiti vlada statistično podlago za svoje politične odredbe, si mora ustvariti sliko o položaju vsega prebivalstva. Le na ta način lahko preceni vpliv gotovih zakonodajnih predlogov in ugotovi nujnost gotovih izpremenb.

Ljudsko štetje je tudi zaradi tega največje važnosti, ker bo pokazalo obseg nezaposlenosti. Na razpolago ni namreč nobenega uradnega ugotovila glede števila nezaposlenih. Od leta do leta objavljajo cenitve o tem: Ameriška delavska federacija, Narodni industrijski konferenčni urad in pa Robert Nathan, gospodarski svetovalec ameriškega trgovskega departamenta. Te cenitve se med seboj večkrat zelo razlikujejo. Za leto 1939 kolebajo nekoliko pod 9 milijoni in nekaj nad 10 milijoni nezaposlenih. Temu nasproti sta analitiki washingtonskega urada newyorškega "Timesa", Arthur Krock, in znana časnikarica Dorothy Thomson objavila več člankov, v katerih skušata na podlagi lastnih raziskovanj dokazati, da je v državi le nekaj nad tri milijone nezaposlenih.

Jasno je, kako velikega pomena je za nameravano zakonodajo ugotoviti natančnejše podatke o nezaposlenosti.

V to svrhu bi bilo seveda potrebno večkratno štetje kot pa samo splošno ljudsko štetje, ki se vrši vsakih deset let. Toda že ljudsko štetje, vršeno se v razdobju desetih let, nudi podlago, na kateri je mogoče izpričati verjetnost privatnih cenitev.

Upati je, da ne bo nihče poslušal male skupine poslancev, ki iz nezadovoljstva s sedanjo administracijo priporočajo sabotiranje ljudskega štetja.

Postava zahteva na vsa vprašanja točne in pravilne odgovore. Zatorej odgovarjajte pravilno!

V zvezi s tem je tudi važno pripomniti, da so uradni ljudske štetja prisegli strogo molčečnost in da se vlada ne bo doboljenih podatkov posluževala v noben drug namen kot izključno le v svrhu stalnega pregleda.

NOV VARNOSTNI SISTEM NA ŽELEZNIŠKIH PREHODIH.

IV Mehiki so se dogajale številne nesreče na železniških prehodih na ta način, da so črede živine ali tudi poedine trumaste živali, prepoznajo zapuščane tire. Zavaljo tega so uvedli nov varnostni sistem, ki se je dobro obnesel.

Na vseh prehodih, kjer se lahko zgodijo take nesreče, so postavili telefonske aparate, ki so zvezani z najbližjima čuvajnicama na obeh straneh. Preden stopi gonjač s svojo čredo na progo, mora na obe strani najprej telefonično vprašati, ali je proga prosta, in da-li ni pričakovati v bližini črde. Čuvaji tako zgodijo, da prehod ni prost in črda se ni zvalila.

najslabšem primeru vlak lahko ustavi, če prej ne dobe telefonskega obvestila, da na progi ni več črede.

PRVO LJUDSKO ŠTETJE V TEHERANU.

V iranski prestolnici Teheranu se prvič, odkar to mesto obstoji, izvedli ljudsko štetje. Oblasti so odredile, da določena dne ob petih zjutraj do poldneva noben prebivalec ne sme iz svoje hiše. Skozi zapuščene ulice so stopale samo policijske patrulje a komisarji, ki so svoje delo opravljali za stolnj, so hodili od hiše do hiše ter zapisovali ljudi. Koliko prebivalcev so našli, trenutno zve, da prehod ni prost in črda se ni zvalila.

KOPANJE NA FRONTI

Francoski vojaki si pomagajo štiti zdravje s kopanjem, četudi so nastanjeni na fronti.

Iz Jugoslavije

Volkovi oblegali 40 otrok v šoli.

(Pred dnevi je divjal v Nevesinju in okolici srašen snežni vihar, ki je onemogočil vsak promet. Šolsko poslopje v gorski vasi Udrežnje je bilo popolnoma zasneženo, in otroci popoldne niso mogli domov.

Šestdeset učencev z učiteljem je prebilo vso noč v edinem, za silo kurjenem prostoru in šele naslednji dan so jih rešili kmetje, ki so se s težavo prikopali do šole. Ta noč bo ostala otrokom gotovo še dolgo v spominu. Vihar je divjal okrog šole in je grozil, da bo jo razkril. Ko se je stemnilo, so se začutili tuljenje lačnih volkov, ki so prihajali vedno bližje šoli. Mali učenci so začeli od strahu jokati in jih je učitelj s težavo pomiril.

Noben otrok ni mogel zaspati. Šele proti jutru so od utrujenosti zadremali in bili vsi veseli, ko so jih prebudili njihovi starši, ki so v silnih skrbih za svoje otroke vso noč odkopavali sneg in bili srečni, da so našli svoje malčke žive in zdrave.

Boj za najlepše dekle v vasi.

Šibeniško sodišče je bilo te dni polno kmečkih fantov in mož, med njimi je bilo veliko pozornost vzbujalo krasno dekle, ki je bilo povod, da je prišlo do velike razprave. 23 letni Dušan Marinković iz vasi Poljice se je zagledal v Irmo Radoljubac iz Predove — tako se imenuje omenjeno dekle — in je nagovoril svoje sorodnike in prijatelje, naj mu pomagajo ugrabiti Irmo. Ko se je nekega večera Irma vračala s svojo tovarišico Tonico Perkevič iz gozda domov, so jo

Marinković pograbili in odvedli v Dušanovo hišo. Tonica Perkevič je po stranskih stezah prihitela v vas in obvestila Irminega očeta, ki je takoj pozval na pomoč svoje sorodnike in vse vaščane. Hitro so se zbrali in odšli k Dušanovi hiši kjer so zahtevali naj jim takoj izroče Irmo. Dušan je odgovoril, da je na izročil pod nobenim pogojem. Ko se je stemnilo, so Predovani obkolili hišo. Bilo jih je toliko, da so se Marinković ustrašili. Čez par minut so se odprla vrata. Pojavila se je Irma, ki je vsa vesela zaklicala: "Svobodna sem!" in padla svoji mami očetu v naročje. Za zadevo je zvedela oblast, ki je obtožila Dušana in njegove pomagače ugrabljenja in te dni je bila pred šibeniškim sodiščem razprava, ki pa je bila odgojena.

Žensko maščevanje.

(V Beogradu je hišna pomočnica Karolina Cerovski napad-

la slugo Martina Molnarja in mu zlila v obraz raztopino sode. Molnar je hudo poškodovan, vendar pa so oči k sreči ostale nedotaknjene. Napadalko so aretirali. Karolina Cerovski, ki je poročena, ima dva otroka, je imela že 10 let razmerje z Molnarjem. Zadnji čas se je je Molnar izogibal, ker je spoznal dekle, s katero se je hotel poročiti. Ko je Cerovska zvedela za to, se je nad svojim bivšim ljubimcem maščevala. Sedaj bo delala za svoje grehe pokoro v zaporu.

Mcž s kroglo v srcu.

(Pred okrožnim sodiščem v Mitrovići je bila te dni razprava proti 35-letnemu kmetu Simi Lojanici iz Sremskih Karlovec, ki je dne 11. dec. 1938 na dan poslanskih volitev s strelom iz samokresa hudo ranil kandidata srbske zemlje-rodniske stranke za Staro Pazovo, Milana Božića. Kandidat Božić je v noči pred volitvami hodil s svojimi prijatelji po ulicah Sremskih Karlovec, da bi preprečil trganje njegovih volilnih lepakov. Okrog petih zjutraj je prišel na poli-

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sediščem v mestu Joliet, Illinois

POSUJE ŽE 47. LETO

Glavni urad v lastnem domu: 351 N. Chicago St., Joliet, Illinois.

SKUPNO POMOŽENJE ŽNAŠA NAD \$500.000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ŽNAŠA 122.55%

K. S. K. Jednota ima nad 35.000 članov in članice v osrednem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILLO KRAJEVNIH DRUŠTEV 181

SKUPNIH PODPOK JE K. S. K. JEDNOTA IZPLAČALA TEKOM SVOJEGA OBSTANKA NAD \$7.400.000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"

Če se hoče zavarovati pri dobri, poštini in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo srednjo članice in članice od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko od \$250 do \$5000 posmrtnine.

V Mladinskem oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "AA" ali "BB". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek in ostane stalen, dani zavarovalnina z vsakim dnem narasča. V slučaju smrti otroka se izplača \$500 ali \$1.000 posmrtnine. Otroka se lahko tudi zavaruje za dobo 20 let, nakar prejme zavarovani svoj izplačano v gotovini.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$200; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Assessment primerno nizko.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.

Član in članice nad 60 let stari lahko prejmejo primadajočo jma rezervo izplačano v gotovini

Nad 70 let stari član in članice so prosti vseh nadaljnjih assessmentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovinka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti kot pravi materi vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te najstarejše slovenske podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadaljočega k tej katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 60. leta. — Za nadaljnja pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika:

JOSIP ZALAR, 351 N. CHICAGO STREET, JOLIET, ILLINOIS

Peter Zgaga

Rojakinja piše:

"Roman "Vaški Apostol" mi je zelo ugajal, konec me je pa razočaral. Roman se je zaključil z mrtvim Petrom, ob katerem sedi zamišljena Li-maria. To ni vendar noben konec. Kaj pa Beta in Roman? Že vsaj toliko bi moralo biti omenjeno, da sta se vzela."

I seveda sta se vzela! Čemu bi se pa ne? Vsega pa tudi ne kaže povedati, ampak je treba marsikaj prepustiti čitateljevi domisljiji.

Radovedna rojakinja bi najbrž rada črno na belem čitala, kakšna je bila poroka, kako je bila nevesta oblečena ter kaj

so na svatbi jedli in pili. In kako je bilo po enem letu, če je srečna mati porodila fantka ali punčko in kdo je bil za bo- tra.

Po mojem mnenju je tako vpisovanje odveč. Bilo je pač tako kot vsak posamezen čitatelj želi, da bi bilo.

Omenjeni čitateljski prisodim že vsaj toliko izkušnje in domisljije, da ji skrivnosti in sladkosti medenih tednov ni treba podrobno opisovati.

Rudolfu Hočevanju na Bon-na Avenue v Clevelandu na u-bo povem, naj zagotovo pride 27. aprila v Union City, N. J. Takole ob desetih dopoldne naj bo tam, da bo lahko primerno čestital svojemu vojnemu ka-meradu.

Nekam čudno me sprceti ob čitanju kolone "Smrtna ko-sa".

Unirajo v starosti od pet-deset let naprej. In vsak teden je več smrtnih slučajev.

Koliko jih je med nami, še ne štirideset let starih, ki so še naši, to se pravi, ki še ču-tijo slovensko?

Koliko jih bo po desetih le-tih?

Pomlad... Srečni in zavida-nja vredni so tisti, ki s pri-dom uživajo tajinskeve pom-ladne večere, šepečejo besede ljubezni ter dajejo v objemih in poljubih duška mladostne-mu kopnenju.

Toda vse to je večini nam že daleč, daleč za gorami.

Človek se naposled tako spremeni, da mu je najljubši in edini pomladni čar — ve-lika skleda mlade solate.

Le malokaj bolj žalostnega je na svetu kot je usoda malih evropskih držav.

Med revnejšimi sloji prebi-valstva je pomanjkanje, ki naj-večkrat že na stradanje meji. Davki so neznosni, vlade šte-dijo na vseh koncih in krajih, v enem pogledu pa presega njihova radodarnost in zaprav-ljivost vse meje. Ko gre za po-večanje, izboljšanje in presko-bno armade, se ne vpraša, kje se bo vzelo. Biti mora in ba-sta!

Lahko se reče, da gredo v nekaterih balkanskih državah tri četrtine narodnih dohodkov za armado, ostala četrtina pa za vse drugo.

Tako je v Jugoslaviji, na Romunskem, Bolgarskem, ta-ko je v Turčiji in na Grškem. Tako je bilo na Čehoslova-škem in na Poljskem.

Kaj je pomagala Čehoslova-ški z milijardami čeških kron zgrajena "Magnetova črta" proti Nemčiji; kaj izborna raz-vito letalstvo, kaj armada, ki ji po opremi ni bilo para v Evropi? Kaj je pomagalo Poljski milijoni vojakov?

Čehoslovaška je bila že vsaj tako pametna, da se je udala nasilniku brez prelivanja kr-vi, dočim se mu je udala Polj-ska uničena, sestradana ter vsled izgube krvi oslabela do skrajnosti.

Kaj mislite, kako dolgo bi se mogla Jugoslavija ustavlja-ti Hitlerju ali Mussoliniju, pa naj je jugoslovanska armada še tako dobra, še tako juna-ška?

Ali ni z ozirom vse to ne-smiselno zavržen vsak cent, ki ga dajo male države za orožje?

Če jim v tem prokletem ča-su res ni odprta nobena druga pot kot edinole pot v suženj-sivo, naj gredo ljudje v su-ženstvo že vsaj sili in celi.

Denarne pošiljatelj

Denarna nakazila iz-vrnujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V ITALIJO

\$ 5.90		Lir 100
11.50		" 200
17.00		" 300
28.00		" 500
55.00		" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLE

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO GL.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

KANADA ZADOVOLJNA Z VOJNO

Kot je bilo že poročano, je pri volitvah dne 26. marca zmagala z veliko večino vladujoča liberalna stranka. Ministrski predsednik Mackenzie King je bil razpusil parlament in razpisal nove volitve, ker so mu nasprotniki (konservativci) očitali brezbržnost. Predbacivali so mu, da ne vrši svojih dolžnosti kot se spodobi in da pod njegovim vodstvom Kanada ne igra v vojni take vloge kot bi jo morala igrati.

V starem parlamentu je bilo 169 liberalcev, 138 konservativcev in 34 pristašev manjših strank.

V novem parlamentu so liberalci močnejši kot so bili kdaj poprej. Konservativci so precej izgubili, ugled manjših strank se pa tudi ni povečal.

Konservativci so bili trdno prepričani o svoji zmagi, pa so doživeli veliko razočaranje.

Voditelj konservativne stranke dr. B. Manion je bil poražen. Istotako tudi njegov oproda MacPherson, strankin podpredsednik.

Izmed petnajstih liberalnih zveznih ministrov jih je bilo štirinajst zopet izvoljenih v parlament. Ob pisanju tega članka še ni bilo znano, če je petnajsti zmagal ali če je bil poražen.

Iz vsega tega je razvidno, da je Kanada zadovoljna z vojno, oziroma da odobrava vojno politiko ministrskega predsednika Mackenzie Kinga.

Voliti je smelo 70.000 kanadskih vojakov, ki so prideleni armadi, mornarici in zračnemu zboru. Tretjina jih je že v Evropi, ki so tudi smeli voliti. Iz Evrope se ni natančnih poročil, komu so oddali svoje glasove, kar pa ni važno. Če bi vsi vojaki glasovali proti Mackenzie Kingu, bi prav nič ne omanjali njegovega stališča.

Mackenzie King ima za seboj pretežno večino kanadskega prebivalstva.

Izid volitev pomeni veliko podporo za Anglijo in Francijo. Pa tudi liberalni principi, zaradi katerih je šla Kanada v vojno, so bili splošno odobreni.

LETALSKA NESREČA V ONTARIO

Pošto letalo se je razbilo. — Pilot in trije pasajirji so najbrže mrtvi. Reševalna akcija.

LEAMINGTON, Ont. — Prejšnji petek (29. marca) je skušal na ledu pristati pilot Tom Higgins, ki vozi pošto na Pelle otok. Mogoče mu je zmanjkalo kuriva ali se mu je pa motor pokvaril. Poskus mu ni uspel. Letalo se mu je razbilo na ledu, štiri milje vstran od obrežja.

Pilot Beverly Brisco, ki se je takoj podal na poizvedovanje je sporočil, da ni opazil med razvalinami letala nobenih znakov življenja. Brisco

ni mogel pristati, ker se je pričel led tati. Provincijalna policija je organizirala dve reševalni skupini.

Higgins, ki je vsak dan poletel na otok, je imel ob tej priliki s seboj tri potnice. Dve sta nameravali ostati na otoku, dočim je tretja prod odletom rekla, da se bo vrnila s Higginsom.

S prebivalci otoka ni bilo mogoče prva dva dneva po nesreči stopiti niti v telefonsko niti v brezžično zvezo.

POSŁANIK CROMWELL NA SVOJEM MESTU

Splošno se govori, da namerava ameriški poslanik kandidirati za senatorja. S predsednikom se ni posvetoval.

OTTAWA. — Sem se je vrnil po par dni trajajoči odsotnosti James H. R. Cromwell, ameriški poslanik v Kanadi.

Mudil se je v svojem rojstnem kraju, v mestu Somerville v ameriški državi New Jersey. Tukaj se splošno domneva, da namerava kandidirati za zveznega senatorja in sicer na demokratskem tiketu.

Svoje kandidature sicer še ni prijavil, toda nedvomno se je bil podal v ta namen v Združene države.

Razburjenje zaradi govora, ki ga je imel Cromwell nedavno tukaj, se v Združenih državah še ni povsem poglobilo. Kar znanost, se je bil pri tisti priliki malo preveč odkrito zaenkrat za zaveznike, kar pa ni

v soglasju z nevtralnostnimi določbami Združenih držav.

Ameriški državni tajnik ga je ostro ukoril in mu naročil, da mora v bodoče vsebinsko svojih govorov prej predložiti državnemu departamentu.

O svoji nameravani kandidaturi se je hotel posvetovati s predsednikom Rooseveltom, toda predsednik ga zaradi boleznih ni mogel sprejeti v avdienco.

Ob svojem povratku je rekel časnikarjem: Nobenih drugih namerav nimam, kot vestno izvršiti dolžnosti ameriškega poslanika v Kanadi.

Tri ladje spremenjene v križarke

Iz Otawa poročajo:

Kanadska vlada je prevzela v vojne svrhe tri kanadske parnike, ki so doslej vršili potniško službo ob atlantski in pacifični obali.

To so ladje "North Star", "Prince Robert" in "Prince David."

Ladje bodo spremenjene v pomožne križarke.

Vsaka ima po 6892 ton ter vozi z naglico 23 voziljev. Stroški za pregradnjo vseh treh bodo znašali \$1,800,000.

Nesreča na morju

Iz Halifaxa pride poročilo: Izven pristanišča je neki pilotski čoln kolidiral s parnikom. Devet oseb je utonilo.

Na pilotskem čolnu je bilo petnajst mornarjev. Ko se je nagnil, so vsi poskakali v morje. Posadka parnika jih je šest rešila.

Mornariški častnik obsojen

HALIFAX. — Policijski sodnik R. J. Flinn je obsodil na trideset dni ječe 41letnega Alexandra Moranta iz Londona, častnika neke angleške trgovske ladje. Obtožen je bil, da je dal zastopniku nekega ameriškega časopisa informacije, ki bi utegnile imeti za sovražnika koristne posledice. Morant je zatrjeval svojo nedolžnost.

Tudi uredništvo "Chicago Tribune", ki je objavilo neki članek o Kanadi, je izjavilo, da ni dobilo za članek potrebnih podatkov od Moranta.

NAROČITE SLOVENSKO - AMERIŠKI KANSKI KOLEDAR ZA 1940. — 160 STRANI ZANIMIVOSTI. STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Združenih državah lahko pošljete znamke po 2 oz. po 3 cente.

Slovenci v Kanadi

GIBANJE ZA PODPORNO ORGANIZACIJO V KANADI

Prosim, da mi dovolite malo prostora v naše nepriljubljene listu "Glasu Naroda" da zopet malo pokramljamo, ker se res nišen je precej časa oglasil. Torej mi je že kar potrebno, da pridem zopet na dan.

Da, na dan. Ali veste dragi rojaki in rojakinje širom Kanade, kaj mislim? Naše podporno društvo imam v mi-lih, društvo, ki podpira posameznika v slučaju bolezni ali poškodb in smrti.

Naj navedem dejanja ki jasno pričajo o globoko potoznem delu. Od obstoja društva (7 let) je ono izplačalo skoro \$7,000 za podpore. V samem letu 1939. je bilo izdano skoro \$1,000 za razne bolezni, operacije in smrti. Ali ni to najbolj dobičkanosna banka?

Društvo bo, kakor hitro mogoče, povišalo posmrtnino, za kar nam je potrebna gotova vsota. Toda, kje vzeti? V članstvu. Samo potom večje- ga števila članov in članic nam bo to mogoče.

Torej, kaj misliš, dragi rojaki? Ali nočeš poskrbeti za svoje s tem, da jim daš kruha, ko si ti za delo nezmožen? Ali res hočeš, da tvoji, na kratko rečeno, stradajo, med tem ko ti na bolniški postelji vzdihuješ, kaj bo, pa kaj bo?

Ni res, kar govore mnogi, da saj dobim od bolniške blagajne. Kaj pa če te nesreča doleti na cesti, na polju, v hiši, ali kjer že bodi, ko nisi bil zaposlen pri družbi? Takrat te potiplje morda za zadnji cent, ki si ga prištedil. Ako pa nimáš kjer vzeti, se pa kaj hitro znajdeš v bedi in revščini, kar ni nič redko v tej deželi, kjer tehnika še posebno napreduje. Toda želedec tega ne prizna, on hoče svoje.

Zato, dragi rojaki in rojakinje širom Kanade, vas vabim, še več, pozivam vas, da nemudoma pristopite k tej, tako potrebni ustanovi.

Kot je bilo že poročano, imamo popolno dovoljenje, takozvani "charter" za provinco Ontario, za katerega se je društvo trudilo celih pet let. Z ozirom na to nam je tudi zagotovljen charter za celo državo (dominion charter) toda, potrebno nam je, da so odseki tudi po drugih provincijah, ker le tako dokažemo, da delujemo samo za dobrobit našega naroda v tej zemlji.

Sedaj je tudi odprta kampa- nja za nabiranje novih članov. Imate najlepšo priliko za pristop in ustanovitve novih odsekov. Traja do zadnjega aprila. Novo pristopli plača le zdravniško preiskavo in je po 90 dnevih deležen bolniške podpore in drugih pravic.

Vsi tisti, ki so pa že bili člani in so iz raznih vzrokov pustili istega, ravno tako plačajo zdravnika ter so deležni podpore po 60. dneh.

Da ne bo napačnega razumevanja glede ustanov, naj pišejo po navodila na glavnega tajnika, kateri bo drage volje ustregel z vsem potrebnim.

Torej, Slovenci in Slovenke, pokažite voljo do resničnega bratstva, do resnične sloge, ter obenem v pomoč samim sebi. Naši južni bratje Hrvati in Srbi so ravno tako vsteti, ker prepričanje ali vera ne dela nobene razlike v potrebi. Vsi Jugoslovani bi morali biti člani, ker to je vendar edino društvo v Kanadi, ki je samostojno, nepodrejeno nobeni drugi ustanovi, kjer bilo.

Dosedaj je delovalo v popolno zadovoljstvo članov in članic, ter bo v bodoče še bolj korbalo za red in pravila.

Pri tem je pa odvisno vse od vas, dragi rojaki, kako hočete razumeti ta dopis. Upam, da boste spoznali potrebo združitve in ustanovili odseke po vseh naselbinah in provincijah. Saj ni potreba več kot 8 članov za začetek, pri tem pa dobe voljo tudi drugi.

Toronto z okolico, Windsor in tam okoli, Sudbury, Timmins in drugi kraji. Poslužite se prilike, katera se vam nudi. Quebec provincija se je prva zganila in ustanovila odsek "Ljubljana" št. 2. Posebno priznanje glavnega odbora in celega društva iz Kirkland Lake, nenustrašenim borecem. Le naprej tako, bratje in sestre! Korakajmo neustrašeno in složno v bodočnost, da se bo začrtalo začeto delo v jasni obliki velikega Vzajemnega Podpornega Društva v Kanadi, da bo ta naša ustanova pokazala tudi tujcem, da v slogi bratstva je moč, koje se ustraši tudi največji sovražnik človeštva — beda.

Na vsak dopis bom točno odgovoril, torej sezite po papirju in pišite po navodila na spodnji naslov.

Do takrat pa najlepše pozdravljeni vsi bratci. "Glasu Naroda" a želim dosti novih naročnikov.

Frank Grebene, gl. tajnik za "Bled" Vzajemno Podporno Društvo v Kanadi. 81 McKelvie Ave. Kirkland Lake, Ont., Can.

MAJNERJI SO ZELO VAŽNI V VOJNI

OTTAWA, Kanada, 3. apr. — V sedanji vojni so obsežni rudarski viri Kanade velikan- skega pomena za zaveznike. Ob pričetku svetovne vojne je bil vojni prispevek Kanade večinoma omejen na poljske pridelke. Danes je Kanada zelo povečala dobavo živeča, pa tudi more pošiljati v Evropo mnogo vojnega materiala.

V zadnjih dvajsetih letih je Kanada zavzela vodilno mesto v rudarstvu. Med vsemi državami na svetu prideluje največ niklja, platine in azbesta. Pridela skoro 15 odstotkov svetovnega pridelka bakra in zlata ter je med državami na tretjem mestu v pridelovanju svinca, četrta pa za cink.

Skupni pridelek rud Kanade v lanskem letu je bil trikrat toliko kot leta 1913. Tekom svetovne vojne so zavezniki plačali 26 centov za funt bakra, danes pa ga dobe za 10 centov.

Kanada sedaj na leto pridelala približno 200,000 ton svinca, leta 1918 pa ga je pridelala samo 17,542 ton.

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— — —	\$ 2.40
200 Dinar.	— — —	\$ 4.60
300 Dinar.	— — —	\$ 6.70
500 Dinar.	— — —	\$10.50
1000 Dinar.	— — —	\$20.50
2000 Dinar.	— — —	\$40.—

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zveze za denarne pošiljave v Jugoslavijo začasno prekinjene. Sedaj pa smo dobili novo zvezo, po kateri je mogoče našim rojakom vtrčiti in denar varno pošiljati. Vendar je bila nam povišana cena, ker so stroški za pošiljanje po tem potu mnoge višje.

Opozorjamo tudi, da se sem in tam more kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasnit.

ZA NUJNO POŠILJATEV POSLUŽITE SE "CABLE ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA \$1.— ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO. :: : POTNIŠKI ODDELEK :: : 216 West 18th Street, New York

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Še je čas,

DA LAHKO ČITATE NOVI

ROMAN OD ZAČETKA

Ako Vaš prijatelj še ni naročen na "Glas Naroda", in ako želi čitati nekaj posebnega, opozorite ga, da je pričel dne 14. marca izhajati novi roman: "PLANINSKI KRALJ."

Da bo roman še bolj zanimiv ga je prevajalec prikrožil našim razmeram.

Ker list tiskamo le v gotovem številu, ni nam mogoče vselej vstreci novim naročnikom in jim pošiljati zamujene številke. Torej ne prezrite. Prosimo, povejte prijatelju, oz. prijateljici sedaj in ji izročite spodnji naročilni listek.

Zasigurajte si list že zdaj, ker imamo samo nekaj preostalih števil na roki.

POSEBNA PONUDBA — 2 meseca \$1.—

NAROČILNI LISTEK

Upravišтво "Glasu Naroda" 216 W. 17th St., New York, N. Y.

Pošljite mi list "Glas Naroda" za mesece. Priložim svoto \$

List začnite pošiljati z dnem 14. marca, 1940.

Ime

Naslov

Za celo leto \$6.00 Za pol leta \$3.00 Za četrt leta \$1.50

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo že vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 67 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

Bolnjako jasno

KNJIGARNA "GLAS NARODA" : : - 216 WEST 18th STREET, NEW YORK

SEDEŠČE ZA SLOVENSKE FOTOGRAFSE PLOŠČE. — TRIBE 25 cent. J. HANCOCK, INC. 463 W. 42 Street New York

Bosa 80 km po snegu

V Kosovski Mitrovici je te dni zbudila splošno pozornost mlada kmetica, ki je prišla v mesto bosa in oblečena samo v vrečo. Bila je očito povsem izčrpana. Neka ženska se je revce usmilila in jo povabila v hišo, kjer ji je dala jesti. Mlada kmetica ji je pričela pripovedovati, da jo je napotilo, da se je spravila na potovanje, ki naj bi bilo dolgo 320 kilometrov, in to bosa in oblečena samo v vrečo. — Acija Sujlagi, tako je ime kmetici, je iz vasi Duga Poljana. Preteklega leta so jo njeni starši dali za ženo kmetu Hasku Sujlagiju, ki je plačal zanjo 1000 kg pšenice. Minilo pa je leto, ne da bi mlada žena dobila doter. Vaška copernica je njemu mozu dejala, da je Acija nerodovita, toda ona pozna sredstvo, ki bo vzelo od nje to prekletstvo. — Acija mora iti v teku sedmih dni bosa in oblečena v vrečo v svojo rojstno vas, tam izkopati iz zemlje zeljnato glavo, se vrniti domov, kjer mora naslednjega dne zeljnato glavo pojesti. Obe vasi ležita v razdalji 160 kilometrov. Ker je bilo Sujlagiu mnogo na tem, da bi dobil otroka, je svojo ženo prisilil, na to potovanje. Kmetica se je podala bosa in oblečena samo v vrečo na pot v mrzlu skoraj 30 stopinj. V dveh dneh je prehodila 80 kilometrov in prispela do Kosovske Mitrovice. Tu so seveda mladi kmetici na vse načine skušali pojasniti kakšen nesmisel

je njeno početje in ji svetovali, naj se čimprej vrne domov. Toda mlada žena je oklevala samo nekaj trenutkov. kajti vera v besedo vaške copernice se ji je že preveč vtisnila v dušo. V ugodnem trenutku, ko niso pazili nanjo, se je izmuznila iz gostoljubne hiše in se podala naprej na pot proti Duplici. Ali bo prispela tja, je veliko vprašanje. Najbrže bo med potjo izčrpana padla v sneg in zamrznila...

BRITVICA V ČLOVEŠKEM TELESU.

V bolnišnici v Herfordu na Westfalskem so obravnavali vojevrsen primer. Neki krznarski pomočnik je prišel v bolnišnico in dejal, da je požrl britvico. Pri delu je namesto pravega noža uporabljal to britvico, ki jo je držal med ustnicami. Poslil ga je kasej in pri tem mu je britvica zadržila v požiralnik.

Mož mora imeti precej trdne živce, kajti šele osem dni pozneje je začutil bolečino v okolici želodca in šele tedaj se je spomnil, da je treba iti k zdravniku. Roentgenski posnetek je pokazal, da je britvica želodec že zapustila. (Zdravniki niso hoteli kar tako tvegati operacije. Deset dni so z roentgenskimi žarki zasledovali potovanje britvice skozi črevesje, deseti dan je po naravni poti prišla spet na dan, ne da bi napravila kakšno škodo.)

"GOVOREČE KNJIGE."

Damsko društvo za slepce je začelo po večletnih pripravah izdelovati gramofonske plošče s posnetki danskih literarnih del. Plošče bodo dostopne vse slepcom, v prvi vrsti pa tistim, ki so oslepel v starosti, ko se je težko naučiti slepčevske pisave, in branja knjig v takšnem tisku. "Govoreče knjige" bodo tem slepcom gotovo olajšale enoličnost dni.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

Karl MAY

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

VSEBINA: Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu s Goropa. — Družba En Nast.

Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

VSEBINA: Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Mekko romal. — Pri Šamarih. — Med Jezidi.

Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

VSEBINA: Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.

Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

VSEBINA: Brata Aladija. — Koca v soteski. — Miridit. — Ob Vardarju.

Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

POSLEDNJI POGON II. DEL.

Gorjan si ogleduje sledove. Po kratkem razmišljanju pravi:

"Strel od spredaj na divje- ga merjaseca je po navadi malo prida. Obrnila sta se v Grdo dolino, tam bomo lažje zastavili. Razvrstil bom gornjo partijo po grebenu. Rožnari- mu pa naročite, naj spodnje lovec nastavi po obeh stran- skih robovih. Tam spodaj, koder zavije pot proti Kro- garjevemu mlinu, mora tudi kdo zapirati. Čez pol ure bo- mo spustili pse."

Po teh kratkih navodilih odide izkušeni lovec spet na naporno pot v hrib, da zbere strelce, gonjače in pse.

Komaj je minil dogovorje- ni čas, že odjekne po Grdi do- lini strel. Možina, ki je zapi- ral izhod iz doline proti mlinu, ga je sprožil in zadel vepra od strani, da je brizgnila črna kri- dalec po belem snegu. Kosma- tin pa kakor da ne čuti rano, zdravi po strnem bregu na- vzgor, kjer ga sprejme svin- čenka iz Burjeve risanice. Za hip se ustavi in za spoznanje zadrti. V begu pred bridko usodo divja naprej proti vr- hu, kjer za debelo hojo čepi Mrkačev Tone. Ta obsuje zve- rino iz obeh cevi z debelim, nasekanim svinčem.

Težko telo se zgrudi na tla in obleži ne gibno. Merkač pa iznova nabije svoj zarjaveli pihalnik in požene še en strel v ležečo truplo živali, katere se je bil močno prestrašil.

Izračunali so, da je mogoče ro- man 200 strani spraviti na de- set plošč. Z državno podporo bodo skušali izdati vsak me- se tri nove "knjige" po de- set plošč.

IV tem počti strel tudi na drugi strani pobočja in še eden. Tam se je hotela mr- jaseva družica prebiti skozi verigo zasledovalcev. Med Za- lubarjem in Merčnikovim Ja- nezom je stopila iz gostega gr- movja na belo plan. Zadata od obeh strani se je zamajala in udarila ob tla.

Kmalu nato napolni glasno govorjenje in klicanje Grdo dolino, ki je bila prej že dolgo in v zimski tišini. Ljudje in psi se zbirajo. Vsakdo pripo- veduje in opisuje svoje napore in junaštva, ogleduje uplenje- no divjačino, ceni njeno sta- rost, težo in velikost, ter na- števja nje navade, ukane in zvijačnosti. Psi se pripravijo in spopadajo. Gorjan, Rožna- rin in gonjači imajo zadosti posla z njimi, še več s težkim tovorom, ki ga je treba spravi- ti v dolino. Pri Krogarju nalože plen na voz in ga sla- nostno odpeljejo proti Osojam v številnem lovskem in pas- jnem spremstvu.

Povedati pa moramo še to, da so bile te divje svinje prve, ki so se pojavile na Osojskem 'ovišču in ki so tam padle. O- koliškim prebivalcem so bile živali neznane, in sleherni, ki je srečal voz, jih je začudeno ogledoval. Kako gromozan- ske čekane imajo in grde gla- ve, kako malo toščice in tako trde goste ščetine! In doma- čim, prijaznim, gladkim pujs- kom da niso kar nič podobne.

Da bi vsa fara napasla svo- jo znatljivost, je dal Možina divje svinje obešiti v svojo hladno klet. Tja jih je nekaj dni hodilo gledat staro in mla- do od blizu in daleč.

Tistega dne zvečer pa so se zbrali udeleženci lova pred go- stoljubno streho Tatmana, ki toči rdeče in zlato vince v to-

lažbo trudnih popotnikov in v dobro svojega tekočega raču- na pri občinski hranilnici.

Vino teče po mizah, kozarci zvene, hrupna pesem se razle- ga po tihi vasi. Dr. Kljun pa široko odpira globoko pre- klana usta, in je najimetrejši med imenitnimi govorniki:

"Slavna gospoda, vsi veste, ali pa tudi ne — da je bila di- vja svinja ali pa latinsko "sus- srofa" v starih časih doma po vsej Evropi, in da od nje iz- virajo naši domači prašički. Ker pa je divje mrjasec delal ljudem na polju veliko škodo, so ga začeli le-ti povsod hudo preganjati. Zasledovali so ga s psi, lovili v jame in kakor nam je naslikal naš sloviti pi- sec Valvazor, so ga pogumneži natikali kar na ostne ali gole sulice. Zato je divji vever iz- ginil iz naših gozdov skoraj popolnoma. Ko pa je začel iz- umirati korenjaški stari rod, se je črni kosmatin zopet opo- gumil. Začel se je množiti in hrustati kmetom koruzo in o- ves. Slednjič se je predrznil priti celo na naš lov. Slišal je bil namreč govoriti naše sose- de, da hodijo po našem lovi- šču sami zeleni in mevi, ki se upajo le nad divjad, ki ima samo ušesa in nič rog ali oklov. Kako slabo in napačno so bili naši prijazni sosede in mrjaseci ovedeni o naših vrli- nah, je pokazal današnji dan. Potrdila je to tudi poguba ne- resca in njegove nerese. Za- kaj sta poslušala slabe poro- čevalce in zakaj nista bila pre- vidnejša!"

Izzivala sta najprej našega ljubega Previdnika — na nje- govo čast izpismo časo — pa jima je pokazal puško in ju pozdravil s črnim dimom. Ta nežni opomin pa ni pomagal in vever se je s čakani posta- vil v bran celo našemu lovskemu gosodarju — pijmo mu na čast — ki mu je poslal pra- vično kaznen med rebra. An- pak togotna žival se ni vdala, planila je proti gospodu inžen- irju, zvrtno kupico, ki ji je zadel drugi sunek. Zverina je uvidela, da je začla v njegovo lovišče, zato se je pognala v beg proti meji, pa je slabo na- letela. Tam jo je čakal Mrka- čev Tone. S smrdačljivim pli- nom jo je omahnil in položil na tla...

"Gospod doktor, vi ste pa zlezli na drevo in niste..." vpilje Mrkač.

"Nikar se ne plaši, Tone — na tvojo junaško dušo ga pi- jemo — kar je res, je res, uda- ril si zadnji in natrosil v divja- čino toliko svinca, da je za ne- kaj kilogramov težja. Pa še to moram povedati, da se ni divji svinji nič bolje godilo kot njenemu ženinu. Potuh- njeno se je hotela umakniti pa jo je zagledalo bistro oko na- šega Amerikanca — živel Mark Zalubar — ki jo je z enim za- mahom prevrnil in sedaj po- šteno zalil z vinom, ki ga je plačal za našo družbo."

Dolgo je še govoril učeni doktor, dokler ga niso zadnji pivci zapustili, utrujeni in za- spani.

PESMARICA
"Glasbene Matice"
Uredil dr. Josip Čerin
Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slo- venskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Pub- lishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Planinski Kralj

Spisal L. GANGHOFER.

Za Glas Naroda priredil X. X.

18

Vsi, ki so gledali za njim, so vedeli, kam se je odpravil. Šel je k mlinu in odtam ob strugi navzgor do tolmuna. Vse si je še enkrat natančno ogledal, nato se pa odpravil v žup- nišče.

Ko je legel večer na zemljo, je imel Juri še en opravek. Mrzlca ga je stresala, ko je s topal ob grajskem zidu proti Jakobovi hiši. Iz sobe je bilo slišati Jakobov glas. Go- voril je s staro grajsko oskrbnico. Starka, opazivši Jurja na pragu je zmečkala list papirja, ga spravila v nedrje in se izmuznila iz hiše.

"Ti, Juri," zajecelal lovec. "Kaj hočeš?"
Juri gre k mizi in se zruši na leseno klopi.
"Zdaj mi pa vse povej."
Zdi se, da ga lovec ne sliši. Presenečen opazuje njegovo razkrito glavo.

"Hrastar, Jezus Marija, osivel si! Kako se more kaj takega zgoditi? In kar preko noči!"

"Tako!" zamrmra Juri ter se pogladi z roko preko las. "Vse, tako ti povem, vse se lahko zgodi, če leže naš gospod Bog k počitku in se ne briga za bitja, ki jih je ustvaril."

Žalosten ogleduje roke, kot da bi se hotel prepričati, če je na njih ostalo kaj svinice.

"Govori, Jakob."

Jakob prične pripovedovati ter zaključiti z besedami:

"Ko je omahnil preko pečine, je zakrilil z rokama ter za- kričal: 'Jezus Marija! Mojega Jurja pozdravi!'"

Znoben besedico ni prekinil Juri lovčevega pripovedo- vanja. Tedaj pa dvigne svoj blede obraz.

"Mojega Jurja pozdravi! Toda jaz sem mu bil nje- gova zadnja misel! Da, rad me je imel. In ker je bila čast v njegovem sreću, ter ljubezen v njegovi duši, mora ležati tam spodaj, kamor ne prodre noben sočinski žarek. Ali je to pra- vica! Da, da pravica!"

S težavo se dvigne in vzame klobuk.
"Mojega Jurja pozdravi! Hvala ti, Nande! Še v zadnji uri ti bom hvaležen za ta pozdravi!"

Lovec poda roko, rekoč:

"Nikar ne zameri, če tako hitro grem. Toda veš..."

Nekaj grenkega je bilo v njegovem glasu.

"Veš, tukaj ne strpam. To so grajska tla..."

"Nič slabša niso od kmetijskih."

"Prav imaš, Jakob. Tla so tla. Toda ljudje, ki hodijo po njih, si niso enaki. No, pa pustiva to."

Vnovič poda lovec roko.

"Tebi se ne bom zahvaljeval. Kar je iz ljubezni storje- ga nobene hvale ne potrebuje. Vem, da si ga imel tudi rad."

"Da, Hrastar, rad sem ga imel. Kar naravnost ti pa po- vem, da imam tudi onega rad, ki zdaj umira v cesarskem me- stu. Ze veš, koga mislim."

"Ničesar ne vem. Prav ničesar."

"Nikar ne govori. Ti si bil prvi, ki je izvedel v vasi, zvedel od onega, ki je vse to zakrivil. Ne morem ti povedati, kako je zavrelo v meni, ko je bila ravnokar tukaj stara oskrbnica in mi pokazala oskrbnikovo pismo. Moj ubogi go- spod, moja uboga grajska gospa! Kdo bi si mislil, Hrastar, da je Nande zmožen kaj takega?"

"Jakob," ga prekine Juri "Nande je tam, odkoder ni odgovora. In o mrtvih govoriti..."

"Vsi grajski pravijo, da ni mogel biti nihče drugi, kakor Nande. Nihče ga ni videl, kako je prišel v hišo. Toda vsi so ga videli pobegniti. Bil je mrtvaško bled in mudilo se mu je, kot da bi bila hudoba za njim. Zgoraj so pa našli mla- dega gospoda vsega v krvi. Na čelu mu je zijala globoka rana. Nande ga je, Hrastar. Tvoj brat ga je!"

(Molče sta motrila drug drugega. Juri se je uprl s pe- stjo na mizo in se vzravnal. Nekaj trdega je bilo v nje- govem obrazu, ko je o-orno spregovoril:

"No, in kaj, če je bil Nande Tistemu tvojemu gospodu se je prav zgodilo."

"Pravi!" je vzrotil Jakob. "Kaj naj bi moj gospod sto- ril Nandetu? Kaj si je Nande domišljal to ali ono, meni, Hrastar, lahko verjameš. Česar mogoče ni nihče drugi opazil, sem opazil jaz z mojim orlovskim pogledom. Skoro vse jansko poletje sem preživel z gospodom. Vem, kako ga je gnalo od doma in vem, kako ga je gnalo zopet domov, ko je bil v gozdu. Le meni verjame, Hrastar. Če je bilo komu žal za Hanco, je bilo žal njemu. Naj se je zgodilo z Hanco karkoli, sem pogled, Hrastar. Tukaj je moja roka! Pri rami si jo dam takoj odsekati, da je moj gospod Hanci kaj žalega storil."

Blika očij oči je stal kmet pred razburjenim lovecem. Nato je znal z glavo ter si s klobukom pokrtil osivele lase.

"Jakob, nočem, da bi tvoja roka po krivem prisegala. Žal bi mi bilo, če bi moral govoriti."

Hrastar je brez pozdrava odšel. Pod šumečim drevjem se je globoko oddahnil in naglo planil preko dvorišča, kot da bi zemlja, ki so se je dotikale njegove noge, gorela pod njim.

Ko se je vrnil domov, je že gost mrak pokrival vas. Iz poslovske sobe je bilo slišati mrmrajoče molitve. Juri je pospešil korak. Na dvorišču je srečal Marjano. Ž njo se je molče odpravil v hišo.

Cenca je pregrnila mizo in prinesla večerjo. Na pragu spalnice se je pojavila Evica.

"Ali že spita?" jo je vprašala gospodinja.

Evica je prikimala, stoji zmolila očenaš ter sedla v kot pod hišni oltarček. Pri večerji je nenehoma opazovala go- spodarjev bled obraz in njegov nemiren, sem in tja švigajoč pogled.

Hrastar je bil le parkrat zajel, odložil žlico in si pokrtil obraz z rokama. Evica je prižgala svečo, voščila lahko noč in se podala k počitku.

Gospodinja je še nekaj brkljala po sobi, nato pa stopila k mizi, ki je še vedno nepremikno sedel.

"Juri, kaj ne greš spat?"

Juri je prikimal.

"Tako ne more večno iti. Moraš vendar malo nase po- misliti in na otroke."

Zopet je prikimal.

(Nadaljevanje prihodnjich.)